

Ellen de Vries (Lux Lab)

Al 25 jaar is Ellen de Vries werkzaam op het gebied van licht. Voorheen veel in de theaterwereld maar in steeds grotere mate in de openbare ruimte, met een toenemende interesse voor kunstlicht. Via het Lux Lab richt Ellen zich op de verlichting van zowel interieur als exterieur, in tijdelijke en permanente projecten.

Het hoogste doel dat Ellen nastreeft is het verbeteren van de kwaliteit van leven. Zeker met langdurige projecten kan licht daar een belangrijke rol in spelen. Over het algemeen is er overwegend overdag aandacht voor de openbare ruimte, terwijl er vooral 's nachts sprake is van problemen zoals (sociale) onveiligheid. Licht biedt hiervoor goede oplossingen. Door materialen met een hogere reflectiewaarde kunnen kleine hoeveelheden licht een groot effect teweeg brengen. Door de strenge regels van onder andere het bouwbesluit voldoet een kleine hoeveelheid aan licht niet volgens de norm, ondanks het in de praktijk goed kan werken. Het volledige naleven van de regels van het bouwbesluit garandeert nog geen kwaliteit.

mooiste stukje stedelijke openbare ruimte en waarom?

Place des Terreaux, Lyon. Een plein gelegen in het centrum van de stad. Het plein heeft een donkere verharding en wordt omgeven door hoofdzakelijk lichte kalkstenen gebouwen. In de donkere verharding bevinden zich fonteintjes verspreid over het plein in combinatie met naar boven schijnende spotjes. Ondanks het lage lichtniveau en de donkere vloer wordt er 's nachts een helder beeld gecreëerd. De schijnwerpers tegen de lichte gevels in combinatie met de fonteintjes zorgen voor een mooi effect en een goede sociale veiligheid.

Wat zou er nog verbeterd kunnen worden?

Vanuit het oogpunt van de lichtdeskundige niets. Met de toepassing van weinig licht is er een groots resultaat bereikt.

Wie zijn de hoofdverantwoordelijke voor het verwezenlijken van dit pareltje?

Een kunstenaar (Daniel Buuren), een lichtdeskundige (Patrice Warrener), een architect (Christian Drevet) en de toenmalige burgemeester.

Hoe lang heeft het geduurd voordat het pareltje is gerealiseerd?

De precieze duur is niet bekend maar het zal niet veel tijd in beslag hebben genomen. Vergelijken met de Nederlandse situatie (poldermodel) is in Frankrijk sprake van burgemeesters met meer macht en zeggenschap. Dergelijke projecten met een daadkrachtige burgemeester als opdrachtgever kennen daardoor minder weerstand. Er is hier vanaf het begin door de drie disciplines goed samengewerkt. Dat zie je in het resultaat, zo ontstaan er geen "rafelrandjes" in het ontwerp en de uitvoering.

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat dergelijke projecten eerder gerealiseerd zijn?

In het verlengde van het voorgaande is er in Nederland eenmaal sprake van een ander (meer democratisch) systeem, met veel meer stakeholders. Dit is op zichzelf niet slecht maar zorgt wel voor trage processen. Een ander nadeel hiervan is dat goede ideeën vaak in verval raken door het langdurige proces. Wat in ieder geval van belang is, is dat alle deskundigen van begin af betrokken worden.

Hoe kunnen we meer vergelijkbare projecten realiseren met de beperkte middelen die er zijn?

Ten eerste is het niet zo dat er per definitie minder opdrachten zijn of minder geld is. De markt is constant aan verandering onderhevig waardoor in ieder geval de uitgangspunten veranderen. Voor een geslaagde openbare ruimte zijn niet per se dure materialen nodig. Een goed doordachte vormgeving met een mooie dynamiek kan ervoor zorgen dat de betreffende ruimte ondanks beperkte middelen goed werkt.

Ter afsluiting; Een laatste tip voor iedereen die met de openbare ruimte werkt.

Begin een project met een workshop waar de relevante (gemeentelijke) deskundigen aanwezig zijn. Naast het draagvlak dat gecreëerd wordt is men direct in staat om rekening te houden met alle overwegingen die er zijn. Dergelijke workshops brengen ook weerstand boven tafel wat veel bruikbare tips en informatie oplevert. Op deze wijze ontstaat er eerder samenwerking in plaats van tegenwerking later in het proces.